

Samfunnsansvar i Helse Midt-Norge

Rammeverk (SA)

Forfatter	May Britt Melandsø Kjelsaas
Revisjonsnr.	2.0
Sist revidert	September 2025
Revisjonsfrist	31.12.2026
Godkjenner	Organisasjonsdirektør

Innhold

1. Generelt om dokumentet.....	2
1.1 Formål.....	2
1.2 Omfang og gyldighet.....	2
1.3 Roller og ansvar.....	2
1.4 Øvrige relevante dokumenter og krav.....	3
Etiske retningslinjer.....	3
Klima- og miljømål.....	3
Innkjøp og byggeprosesser.....	3
Antikorrupsjonsprogram.....	4
1.5 Definisjoner.....	4
2. Hoveddel.....	4
Samfunnsoppdrag og samfunnsansvar i Helse Midt-Norge.....	4
Helse Midt-Norges styringssystem for samfunnsansvar.....	5
Rapportering.....	5
Årshjul.....	5
Aksomhetsvurderinger og krav til redegjørelse.....	5
Implementering og oppfølging.....	6

1. Generelt om dokumentet

1.1 Formål

Styrene i de regionale helseforetakene har vedtatt Spesialisthelsetjenestens rammeverk for

samfunnsansvar. Rammeverket gjelder for Helse Midt-Norge RHF og underliggende helseforetak.

Regionalt rammeverk for samfunnsansvar beskriver Helse Midt-Norges regionale styrende dokumenter som regulerer området og som beskriver hvordan Helse Midt-Norge skal implementere spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar i våre styringssystem. Rammeverket samler, systematiserer og strukturerer arbeidet med områdene som inngår i vårt samfunnsansvar.

Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar skal, sammen med Helse Midt-Norge sitt regionale rammeverk, danne en systematisk og helhetlig struktur for hele foretaksgruppen.

1.2 Omfang og gyldighet

Regionalt rammeverk for samfunnsansvar er gyldig for alle virksomheter og nivå i Helse Midt-Norge.

1.3 Roller og ansvar

I henhold til Eierskapsmeldingen, [Meld. St 6 \(2022–2023\)](#) er det styret som har det overordnede ansvaret for å følge opp statens forventninger, og for at forventningene operasjonaliseres på en hensiktsmessig måte. Dette gjelder også for kravene knyttet til samfunnsansvar. Spesialisthelse-tjenestens rammeverk for samfunnsansvar ble stadfestet av styret senest i styresak 63/2025.

Regionalt rammeverk for samfunnsansvar eies og forvaltes av Helse Midt-Norge RHF og godkjennes i regionalt direktørmøte.

Administrerende direktør skal innrette virksomheten slik at føringer og krav knyttet til samfunnsansvaret oppfylles. Ansvarer omfatter å sikre at retningslinjer og prosedyrer på dette området implementeres og følges, som en integrert del av virksomhetsstyringen.

1.4 Øvrige relevante dokumenter og krav

Det finnes en rekke relevante lover og sentrale føringer som ligger til grunn for vår forståelse av og forpliktelser innenfor samfunnsansvar. Disse er grundig omtalt i Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar. I tillegg har styret i Helse Midt-Norge RHF vedtatt regionale dokumenter som er førende for hele foretaksgruppen på dette området. Disse omtales under.

Etiske retningslinjer

Styret i Helse Midt-Norge stadfester Etiske retningslinjer for Helse Midt-Norge i årlig styresak. De etiske retningslinjene definerer vår etiske standard og er rettesnorer når det oppstår dilemma som krever refleksjon av den enkelte. Retningslinjene skal ivareta verdigheten til pasienter, sikre tilliten i befolkningen og bidra til at helsetjenestene utøves i samsvar med gjeldende regelverk.

Retningslinjene er et viktig virkemiddel som blant annet skal bidra til at befolkningen i regionen skal føle seg trygge på at de får de spesialisthelsetjenester de har behov for og krav på, uavhengig av økonomi, sosial status, bosted, alder, kjønn, seksuell legning og kulturell, religiøs og etnisk bakgrunn.

De etiske retningslinjene omfatter blant annet vårt samfunnsansvar og forholdet til våre omgivelser, herunder antikorrupsjon, ytringsfrihet, habilitet og innkjøp.

De etiske retningslinjene gjelder for alle som er ansatt eller innehar verv i eller for Helse Midt-Norge. Disse gjelder sammen med eventuelle yrkesetiske retningslinjer. De etiske retningslinjene gjelder også for de som opptrer på oppdrag for, eller som representant for Helse Midt-Norge.

Klima- og miljømål

Styret i Helse Midt-Norge RHF vedtok i styresak 108/2021 Felles klima- og miljømål med indikatorer i spesialisthelsetjenesten. Hovedmålet er å redusere CO₂-utslipp med 40 prosent innen 2030, og at det skal være klimanøytral drift innen 2045. Resultatene så langt viser at klimautslippene er noe redusert, men det er et godt stykke igjen til måloppnåelse.

Innkjøp og byggeprosesser

Arbeidet med samfunnsansvar i Helse Midt-Norge skal også ivaretas i innkjøpsprosesser på regionalt nivå og i helseforetakene, og det er krav til at det skal legges økt vekt på klima og miljø ved innkjøp og ved bygge- og vedlikeholdsprosjekter.

Sykehusinnkjøp HF er et felleseid nasjonalt helseforetak som utfører innkjøpstjenester for spesialisthelsetjenesten i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser. Sykehusinnkjøp HF arbeider sammen med helseforetak og leverandører og har en egen avdeling for bærekraft. Innkjøp til spesialisthelsetjenesten skal fremme ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på lik linje med kvalitet, pris og leveringssikkerhet.

Sykehusbygg HF er helseforetakenes utbyggingsorganisasjon og skal utføre tjenester knyttet til utvikling, planlegging og gjennomføring av byggeprosjekter, samt andre tjenester innen eiendom. Sykehusbygg HF har et særlig ansvar for bærekraftige løsninger i byggeprosjekter, for blant annet å bidra til reduserte utslipp av klimagasser. Det er utarbeidet en egen veileder: [standard-for-klima-i-miljo-i-sykehusprosjekter-med-vedlegg.pdf](#)

Antikorrupsjonsprogram

Styret i Helse Midt-Norge vedtok i sak 96/2018 et antikorrupsjonsprogram. Dette programmet bygger på Helse Midt-Norges verdigrunnlag og etiske retningslinjer, og gjelder for hele foretaksgruppen, etter oppdrag som ble gitt til helseforetakene i 2019.

1.5 Definisjoner

Samfunnsansvar: Hvordan spesialisthelsetjenesten løser sitt samfunnsoppdrag i samspill med andre og hvordan denne virksomheten påvirker mennesker, miljø og samfunn.

Bærekraft: Hvordan man imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for fremtidige generasjoner.

2. Hoveddel

Samfunnsoppdrag og samfunnsansvar i Helse Midt-Norge

Helse Midt-Norges samfunnsoppdrag er å sørge for at befolkningen har tilgang til gode og likeverdige spesialisthelsetjenester. Samtidig påvirker spesialisthelsetjenesten lokalsamfunn i regionen ut over samfunnsoppdraget. Det er derfor viktig å spille på lag med kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter i forbindelse med vesentlige endringer i struktur, lokalisering og tilbud, slik at viktige samfunnshensyn blir ivaretatt.

Samfunnsansvaret handler om hvordan spesialisthelsetjenesten løser sitt samfunnsoppdrag i samspill med andre, og hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, miljø og samfunn.

Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en forpliktelse overfor samfunnet i å forvalte disse ressursene på en bærekraftig måte. Bærekraft defineres av FN til å inkludere tre dimensjoner: *klima og miljø, økonomi, og sosiale forhold*. Helse Midt-Norge setter samfunnsansvaret i sammenheng med FNs bærekraftsmål og anser forpliktelsen til å arbeide for en bærekraftig virksomhet som en vesentlig del av vårt samfunnsansvar. Alle våre beslutninger og prioriteringer må derfor vurderes i et globalt bærekraftsperspektiv.

Helse Midt-Norges styringssystem for samfunnsansvar

Regionalt rammeverk for samfunnsansvar i Helse Midt-Norge skal inngå i den helhetlige virksomhetsstyringen. Samfunnsansvaret følger styringssystemet med planlegging av aktiviteter, gjennomføring, evaluering og korrigerende tiltak.

Rapportering

Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar beskriver hvordan virksomheten skal

rapportere på samfunnsansvarsområdet. Helse Midt-Norge benytter rutinene for rapportering som beskrevet i rammeverkets kap. 4 og helseforetakenes ledelse har ansvar for at rutinene følges.

Helseforetakene rapporterer sine utslipp i spesialisthelsetjenestens klimaregnskap i tråd med nasjonalt rammeverk og rapporteringsveileder. Klimaregnskapet er en kombinasjon av fysiske data og økonomiske regnskapsdata og resultatene finnes i et eget dashboard, [Microsoft Power BI](#).

Årshjul

I Helse Midt-Norge er det etablert årshjul for arbeidet med samfunnsansvar som tidfester de ulike aktivitetene i styringssystemet. Årshjulet beskriver arbeid med følgende aktiviteter:

- oppdragsdokument og foretaksprotokoll fra HOD, oppdrag og bestilling til helseforetak
- rapportering til klimaregnskap og innhold til spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar
- årlig melding, årsberetning og ledelsens gjennomgang
- aktsomhetsvurderinger og redegjørelse for disse
- rapportering til Statens eierberetning
- Kampanjeuke samfunnsansvar, inkludert dilemmatrening
- Revisjon av handlingsplaner, prosedyrer og elæringskurs

Helseforetakene i regionen har ulike frister for dette arbeidet gjennom året og tilpasser aktivitetene i henhold til styringssystem i egen virksomhet.

Aktsomhetsvurderinger og krav til redegjørelse

Åpenhetsloven stiller krav til at virksomhetene gjennomfører aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer og at det redegjøres for disse. Aktsomhetsvurderingene skal gjennomføres og redegjøres for årlig og publiseres offentlig på virksomhetens nettsider.

Det er utarbeidet en regional prosedyre for samfunnsansvar som omfatter både redegjørelse for aktsomhetsvurderinger, og en mal til bruk i årsberetning. Dersom man velger å benytte denne malen er det ikke nødvendig å publisere en egen redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

Redegjørelsen for aktsomhetsvurderinger skal minst inneholde:

- Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger
- Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene

Ansvar for aktsomhetsvurderinger skal tydelig plasseres i virksomheten.

Implementering og oppfølging

Implementering og oppfølging av det regionale rammeverket er et lederansvar. Ivaretagelse av samfunnsansvaret skal være en integrert del av foretakets virksomhetsstyring. Rutiner og prosedyrer for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold må gjøres kjent for ansatte og relevante samarbeidspartnere.

Ledelsen i Helse Midt-Norge og de underliggende helseforetakene må sørge for at det avsettes ressurser til implementering og oppfølging. De administrerende direktørene i helseforetakene i Helse Midt-Norge har et særlig ansvar for forankring av arbeidet med samfunnsansvar og at rapportering gjøres i henhold til årshjulet.

Relaterte vedlegg:

 [Prosedyre aktsomhetsvurderinger Helse Midt-Norge Mars 2023](#)